

Prvo poglavlje

Poštuj glas seljaka koji pažljivo slušaju sve pojedinosti.
Ja, Džang Kou, prikazujem vam zemaljski Raj,
Dobru plodnu zemlju, na 200 000 jutara,
Gde protiče žuboreći hladna reka,
Što odgajila je milione lepih devojaka i momaka,
Čuvena po uzgoju mladica belog luka od koga se pravi beli sos.

– *Slepi Džang Kou izveo je ovu baladu u Raju.*

I

„Gao Jang!”

Tog popodneva sunce je upeklo. Danima nije padala kiša, svuda između neba i zemlje širio se smrad trulog belog luka. Jato iscrpljenih plavih vrana letelo je iznad dvorišta, a po zemlji su se širile njihove senke. Ubrani beli luk koji još nije bio povezan u snopove, razbacan po gomilicama u dvorištu, širio je smrad na letnjoj žegi. Klečao je pred niskim stočićem u dnevnoj sobi i obema rukama držao činiju supe od belog luka suzdržavajući osećaj mučnine u stomaku. Krenuo je da srkne kada je, ispred otvorene stare dvorišne kapije, začuo zabrinuti glas. Čuo je kako seoski starešina Gao Đinđjao uzvikuje njegovo ime. Brzo je spustio činiju, glasno odgovorio i pošao ka dvorištu.

Stojeći na vratima sobe, rekao je: „Ujače Đinđjao, jesi li to ti? Izvoli, uđi.”

Glasovi izvan dvorišne kapije stišali su se: „Gao Jang, treba o nečemu jako važnom da porazgovaramo.”

Nije se usudio da ga ignoriše, okrenuo je glavu i rekao Sin Hva: „Nemoj da diraš, možeš se opeći.” Pored stola je sedela njegova slepa osmogodišnja devojčica Sin Hva, tamnih i svetlucavih očiju, mirno nalik deblu crnog drveta. Usijana zemlja pekla ga je po stopalima, dok je hodao po dvorištu, sa tla se dizao užareni vazduh i osetio je da mu se oči pune žutom skramom. Dok je otirao rukama prašinu sa grudi, čuo je plač novorođenčeta sa kanga¹. Izgleda da je njegova obogaljena žena, koja je ležala na kangu, promrmljala nekoliko reči. Konačno mu se rodio sin! Pogledao je ka tamnom prozoru i sa olakšanjem razmišljao. Sa jugozapada je dopirao slatkasti miris zrelog žita, trebalo je početi sa košenjem pre žetve. Odjednom mu se srce steglo i jeza u srcu polako se pela uz kičmu. Želeo je da stane, ali su ga noge same nosile dalje. Mladice i glavice belog luka odisale su ljutinom, terale su mu suze na oči. Podigao je golo rame i njime obrisao oči: znao je da ne plače.

Otvorio je kapiju, upitao je: „Veliki ujače, o čemu se radi? Oh...” Ispred očiju mu je poskakivala zelena traka, kao da je desetina hiljada svežih strukova belog luka igralo pred njim. Primio je udarac u kost desne noge, usporen i težak, činilo mu se da gubi svest. Sklopio je oči. U magnovenju je osetio da mu se u grlu stvara bolan krik, a telo mu se nekontrolisano nagnulo na desnu stranu. U tom trenutku leva noga se izvila i primila udarac. Bolno je kriknuo, telo mu se povilo i zbunjeno je klekao na stepenice ispred vrata. Mislio je da otvori oči, ali su mu kapci bili teški, a ljut miris mladica i glavica belog luka štipao mu je oči dok su mu navirale suze. Znao je da ne plače. Kada je pomislio da digne glavu i obriše suze, na rukama je osetio dva ledena predmeta koja su ga probola do kostiju, a duboko u ušima dva puta je začuo isti slabašan zvuk, kao da su ga dve metalne igle ubole u mozak.

Dugo mu je trebalo da otvori oči. Mislio je: nisam plakao. Oči su mu bile zamagljene od suza, video je dve osobe u belim košuljama i zelenim

---

¹ *Kang* – ležaj od cigle ispod koga se obično nalazi ložište peći. (prim. prev.)

pantolonama sa crvenom trakom sa strane: bili su to snažni i visoki policajci. Najpre je ugledao njihove opasače na zelenim pantolonama punim belih fleka. Bele košulje bile su isflekane spređa, na širokom braon opasaču od skaja sa sjajnom metalnom kopčom visio je pištolj i crna palica. Podigao je glavu i ugledao dva ledena, potpuno bezizražajna lica. Ne otvarajući usta, policajac sa njegove leve strane uzeo je beli papir sa crvenim pečatom i zatresao ga pred njegovim očima, a zatim tiho, pomalo zamuckujući, rekao: „Ti-ti si uhapšen.”

Tek u tom trenutku je shvatio da su na njegovim crnim rukama lisice. Između dva metalna obruča pružao se teški lanac. Kada je podigao ruku, lanac se blago zaljuljao. Krv je polako i sporo cirkulisala sleđena od talasa jeze. Telo mu se ukrutilo, testisi skupili, creva zgrčila, prolio je malo hladne mokraće. Potom je osetio mlaz. Želeo je da zaustavi sopstvenu mokraću. Začuo je slepog Džang Koa i njegov melodičan zvuk citre koji je poput jecaja dolazio iz nepoznatog pravca. Svi mišići su mu se opustili, bio je kao paralisani. Dok je klečao, ledena mokraća slivala mu se niz butine, okvasila mu je zadnjicu i slila se sve do otvrdlih tabana. Čuo je kako žubori i šušteći prska po prednjem delu pantalona.

Policajac je ispružio ledenu šaku, uhvatio ga za ruku i podigao je uvis, i mucajući rekao: „U-ustani.”

Kada je u magnovenju želeo rukom da zgrabi za rame policajca, lisice na rukama su zazvečale. Istovremeno su proizvodile zveket i zarivale mu se u meso. Zgrčen od straha opustio je stisak i opružio dlanove, kao da obema rukama drži neku krhku dragocenost, a ruke su mu bile kao štapovi.

„U-ustani.” Ponovo se začulo policajčevo navaljivanje. Noge su mu bile slabe, ustao je i čim je tabanima dotakao tlo, u kostima su mu se razbuknali plamenovi bola. Pognuo je telo i još jednom kleknuo na kamene stepenice.

Oba policajca su ga uhvatila ispod pazuha i podigla. Noge su mu bile zgrčene, skoro paralisane, a malaksalo mršavo telo kao da se okacilo o ramena policajaca.

Policajac s desne strane savio je koleno i zadao mu udarac u trtičnu kost, a bol se proširio na krsta. Iznenada je osetio drhtaj, obe noge su se oslonile na zemlju i ustao je. Policajac je opustio ruku, a onaj koji je lagano zamuckivao rekao je: „Brzo, kreni napred.”

U glavi mu se vrtelo, znao je da ne plače, ali su iz očiju lile vrele suze, stvari su bile zamagljene i nije mogao jasno da vidi. Policajac ga je opet požurivao da krene. Težina lisica naterala ga je da shvati šta se dogodilo. Prikupio je hrabrost, pokrenuo ukočeni jezik, ne usuđujući se da išta pita policajce, ojađeno je zurio u seoskog starešinu Gao Đinđjaoa, koji se skupio ispod drveta rogača.

„Uvaženi ujače Đinđjao... zašto me hapsite? Nisam ništa loše uradio...”

Dok je jecao, znao je da plače, a da suze nisu ni potekle, oba oka su bila suva i pekla su ga. Ispitivao je seoskog starešinu koji ga je naterao da izađe iz dvorišta. Seoski starešina se leđima oslanjao na drvo kao dete koje propituju odrasli, mehanički je leđima udarao o to drvo, a gornji i donji mišići lica su mu poigrali. „Uvaženi ujače, nisam prekršio zakon, zašto si me prevario da izađem?”, vikao je. Na pročelavoj glavi seoskog starešine sakupile su se kapi znoja koje su sporo i nezaustavivo kapale, iz usta je virio niz žutih zuba i izgledalo je kao da će svakog časa potrčati plačući na sav glas.

Policajac ga je ponovo kolenom lupio u trtičnu kost, terajući ga da nastavi da korača. Okrenuo se, pogledao policajčevo lice i rekao: „Druže naredniče, da niste uhapsili pogrešnog? Ja se zovem Gao Jang, sigurno ste uhvatili pogrešnog...”

Mucavi policajac mu je odgovorio: „Treba baš tebe da uhapsimo!”

„Ja se zovem Gao Jang...”

„Treba da uhapsimo Gao Janga!”

„Šta sam zgrešio kad treba da me uhapsite?”

„Ti si 28.05. u podne predvodio napad na oblasnu vladu!”, tečno je izgovorio policajac koji muca.

Pred očima mu se zacrnelo i glavom je udario o zemlju. Kada su ga policajci podigli, zakolutao je očima i bojažljivo upitao: „I to vi zovete kršenje zakona?”

„Jeste, to je kršenje zakona. Kreni!”

„A što baš mene, tamo je bilo puno ljudi koji su silom ušli...”

„Nijedan nam neće pobeći!”

Spustio je glavu poželevši da udari u zid i umre, policajci su ga sa obe strane pridržavali i nisu mu dozvoljavali ni da mrдне. U transu, začuo je zvuk dirljive pesme slepog Džang Koa:

*U desetoj godini Republike²
u oblasti Raj pojavili su se momci vrele krvi,
koji su ka nebu uzdigli crvenu zastavu,
i povelі nas siromahe da se usprotivimo
predaji useva i plaćanju такси.
Oblasni magistrat i vojnici opkoliše Gao Tuan,
uhvatiše Gao Daja i htedoše da mu odrube glavu.
Gao Daju skrстиše ramena, oči mu kao munja,
A Kuomintangovci³ su poput praziluka neuništivi.*

Osetio je u stomaku toplotu, u nogama malo snage, usne su mu drhtale, rodila mu se jedna neobična ideja: poželeo je da uzvikne slogan. U tom trenutku, jednom stranom lica naleteo je na policajčevu kapu sa svetlocrvenim državnim amblemom i smesta je osetio još veću sramotu, užurbano je spustio glavu, ispravio obe ruke i krenuo zajedno sa policajcem.

Začuo je kuckanje iza leđa, okrenuo se i video da se njegova ćerka Sin Hva, sa iskrzanim nagorelim bambusovim štapom u rukama, uputila ka kamenom stepeništu. Zvuk je bio sve jasniji i melodičniji, i kao da ga je dirnuo u srce. Usta su mu se nevoljno iskrivila i počele su da

---

² *U desetoj godini Republike...* – Republika Kina nastala je 1912. godine, što znači da se ovde misli na 1922. godinu. (prim. prev.)

³ *Kuomintang* – kineska nacionalistička partija koja je formirana 1911. god. sa ciljem svaganja Čing dinastije. Na njenom čelu je bio Sun Jatsen, a kasnije Čang Kajšek. Pošto ju je porazila Komunistička partija, ona se premetila na Tajvan, gde je bila vodeća politička partija do 1970. god. (prim. prev.)

mu liju tople suze. Znao je da plače. Zaustio je, ali kao da mu je nešto vrelo bilo zaglavljeno u grlu.

Sin Hva je bila golih leđa, u crvenim gaćicama, na nogama je imala par crveno-belih plastičnih cipela, čija je pertla nekoliko puta pokidana i nastavljena upadljivim crnim koncem. Stomak i vrat bili su joj prašnjavi, a kosa kao kod dečaka: ravna i kratka. Dva bela uha uznemireno su osluškivala. Sa naporom je pokušao da proguta ono što mu je zapelo u grlu, ali mu nikako nije polazilo za rukom.

Sin Hva je, sa štapom od bambusa u rukama, visoko podigla nogu (nikada nije obratio pažnju da njegovu ćerka ima zaista dugačke noge), zakoračila preko praga i stala na mesto na kome je on malopre klečao pored stepenica. Štap je bio tridesetak centimetara viši od njene glave. Shvatio je, uplašen, da je ćerka krišom porasla do pola dovratka.

S naporom je gutao stvar koja mu je zapela u grlu i gledao tamne oči svoje ćerke dok je opipavala dovratka. Kao da nisu imale beonjaču, bile su crne kao oči šumskih duhova. Lagano je pognula glavu, a na licu je imala veoma ozbiljan izraz, izraz odrasle osobe. Najpre je, ispitujući, blagim glasom uzviknula: „Tataa...”, a zatim uplakano, punim glomom, viknula: „Tata!”

S mukom je pokušao da proguta stvar zaglavljenu u grlu, a istovremeno i sve suze koje su mu se slivale u usta. Policajac ga je podgurki-vao, mucavim glasom izgovarajući: „Brzo – brzo kreći – za nekoliko dana ćeš moći da se vratiš.”

Zurio je u policajčevo podlo lice: istovremeno je od grla do stomaka osetio grč, a gornja i donja vilica su mu se automatski razdvojile dok je pljuvao nešto bele pene i svetloplavu pljuvačku. Iako ga je grlo jako bolelo, uspeo je da vikne nekoliko puta: „Sin Hva, Sin Hva! Reci svojoj majci ...”, nije dovršio rečenicu. Opet mu se nešto zaglavilo u grlu.

Gao Đindjao se izvio u struku, otišao do kamenih stepenica i rekao devojčici: „Vrati se kući i reci svojoj majci da su čuvari javnog reda uhvatili tvog oca.”

Video je ćerku kako sedi na pragu kuće: pošto je sedela, ukočeno telo joj se zanjihalo unazad, ali se ona odmah jednom rukom oslonila o

zemlju, a drugom na bambusov štap i ustala sa kućnog praga. Mogao je jedino da ugleda ćerkina usta, širom otvorena kao da je nešto htela da vikne, a duboko u ušima zatutnjalo mu je poput grmljavine i više ništa nije čuo. Osetio je kako mu mučnina dolazi u talasima. Njegova ćerka je, poput bičevanog majmunčeta u lancima, bez glasa, divlje potrčala. Štapom je lupkala po kamenim stepenicama, po trošnom do vratku, po stvrdloj zemlji po kojoj su ostali beli tragovi.

Ženin vrisak dopro je iz dvorišta. Dva policajca su takođe zauralala: „Seoski starešino Gao, treba da idete napred i pokazujete put!” Nakon toga, bez ikakvog objašnjenja, kao da drže nekog tvrdoglavog mangupčića, uhvatiše ga za ruku i vukući ga i gurajući, požuriše za seoskim starešinom.

II

Celo telo mu je bilo obliveno smrdljivim znojem, pritiskao je srce koje je snažno udaralo, ubrzano dišući, ispravio je noge i kad je podigao pogled, video je crno stablo rogača. Zapadno od drveta nalazile su se tri kolibe od crvene opeke. Pošto nije često odlazio iz sela, nije mogao da se seti čija je ovo kuća. Policajci su ga odvucli u šumu, ćušajući ga u krsta. Video je da im je odeća između ramena i opasača potpuno natopljena znojem i na trenutak je osetio poštovanje i sažaljenje prema njima. Gao Đinđjao je povijen ušetao u šumu i tiho izgovorio: „U sobi je... popeo sam se i sa prozora video, upravo sada spava na kangu...”

„Ka-kako da ga uhvatimo?“, mucavi policajac je upitao gledajući svog kolegu, pitao se da li da dozvole da ga seoski starešina Gao obmane i izmami napolje. „Ovaj momak je bio u vojsci i ne boji se da se suoči sa nama.”

Odmah je pogodio koga treba da uhaps. Gao Maa. Sigurno treba da uhaps Gao Maa! Prezrivo je pogledao u proćelavog starešinu Gao Đinđjaoa: od mržnje je poželeo da nasrne na njega i da ga ujede. Ali to osećanje besa u trenu je nestalo, a u srcu je za trenutak poželeo da

policajci uhvate još nekoliko ljudi, jer će mu oni biti društvo. Mislio je: kada bi uhapsili sve muškarce iz sela, žene bi se smirile. Pomislio je da bi bilo najbolje da uhapsu Gao Maa, treba im vođa u zatvoru, a Gao Ma je upravo najbolji vođa.

„Ne treba, na prepad ćemo ga uhvatiti. Ako ne bude išlo kako treba, korist ćemo električne palice da ga savladamo!”, govorio je policajac.

„Naredniče, to nema nikakve veze sa mnom, ja idem”, rekao je Gao Đindjao.

„Ka-kako nema veze? Ti ćeš ga čuvati!”

On je sa mržnjom posmatrao Gao Đindjaoa.

„Naredniče, ne mogu da ga čuvam, ako pobegne, ja ću biti kriv, ne mogu preuzeti na sebe odgovornost.” Gao Đindjao je okrznuo pogledom Gao Janga i odmah skrenuo pogled.

Mucavi policajac je podigao rukav i obrisao znoj sa lica, pa upitao: „Gao Jang, da li ćeš pobeći?”

Odjednom je osetio patološku mržnju i kroz zube promrsio: „Što da ne!”

Mucavi policajac se zakikota otkrivajući dva bleštavobela očnjaka. „Jesi li čuo? On-on će da beži! Monah može da pobegne, ali hram uvek ostaje tu.”

Mucavi policajac je iz pojasa izvadio sjajne ključeve, nasumice je čačkao oko lisica i, *cap*, jednim klikom ih otključao. Policajac je stajao preko puta njega i smeju se. Dok je trljao modri trag koji su mu lisice ostavile na zglobovima, preplavio ga je talas zahvalnosti. Opet su mu potekle suze. Tvrdo glavo je sam sebi rekao: „Suze same teku, ja ne plačem.”

Pun nade, pogledao je policajčevo lice i upitao. „Druže, mogu li da se vratim kući?”

Policajac je odgovorio: „Da se vratiš kući? Vrat ćemo te mi kući, ali ne sada.”

Mucavi policajac uputi kolegi pogled, te ga ovaj okrenu i snažno gurnu ka drvetu rogača. U nosu mu se raširio miris kore drveta: obe ruke mu je držao mucavi policajac. Ne čekajući njegovu reakciju,

ponovo su mu stavili lisice na ruke. Obgrlio je debelo stablo drveta: nije mogao ni da vidi svoje ruke. Lisice su ga spojile sa drvetom. Ljutito je glavom udario o drvo, lišće se zatreslo, a cvrčci preplašeno odleteli, dok je ledena mokraća cvrčka curila niz njegovo vrat.

Čuo je kako mucavi policajac kaže: „Zar nisi hteo da bežiš? Beži! Napregni se i iščupaj drvo, pa sa drvetom u naručju pobeгни!”

Izvio je telo, a jak, oštar bol čupao mu je utrobu. Trn drveta rogača zabio mu se u stomak: osetio je da mu se creva podižu i grče. Pokušavajući da odagna bol od trna, oba ramena je povukao unazad, trpeći jak bol koji su mu zadavale lisice na zglobovima. Izvio je leđa, podigao glavu i gledao kako je crno-crveni trn na stomaku izašao napolje, a na vrhu trna bili su beli končići. Iz rane, po koži stomaka, ubrzo je potekla sveža krv koja je takođe bila crveno-crne boje, ista kao i boja trna rogača. Kada je spustio glavu, video je da su se mokri delovi pantalona već dopola osušili, a trag mokraće je bio vijugav kao oblačići na nebu. Još je video da mu je leva noga pomodrela i otekla u zglobu, a poderana koža pretvorila se u otok po kome su se kao bele zmiје jasno ocrtavale vene.

Okrenuo je telo i uklonio trn rogača. Bojažljivo je pratio pogledom noge policajaca u crnim prašnjavim cipelama ispod kojih se nazirao sjaj. Pomislio je: da je na nogama nosio platnenu obuću, ne bi mu zglobovi otekli. Pomerio je stopala i osetio oštar bol, kao da se šav razdvojio na rani. Bol je bio tako prodoran da su mu se oči ispunile suzama, ali je uporno sebe opominjao: „Gao Jang, prolio si suze, ali ne plačeš!”

Hodajući na prstima, dva policajca su se, jedan sa pištoljem u ruci, a drugi držeći palicu, primicala dvorištu Gao Maa.

Na istočnoj strani dvorišta zid je bio dopola srušen: ostala je samo osnova visoka pola metra; policajac ju je preskočio i ušao. U dvorištu, uz zapadni zid nalazila su se dva „nebeska drveta” opalog lišća, nekoliko kokošinjaca u hladu, sunčevi zraci kao srebro rasuto po zemlji. Ti vreli srebrnasti zraci obložili su gomile trulog belog luka u dvorištu. Hrpe belog luka ispuštale su magličasti beli gas. Gao Jangu je pripala muka i hteo je da povрати. Pošto je prethodnog meseca cena belog luka

pala, on će ga pomešati sa đubrivom i glistama. Što je više o tome razmišljao, sve mu je više bilo muka. Pred prozorom je bio izvrnuti metalni lonac bušnog dna. Identifikovao ga je – mucavi policajac je bio onaj koji je nosio crnu palicu. Mucavi policajac je izvio vrat i zavirio kroz prozor. Iza prozora se nalazio kang. Gao Ma je ležao na kangu. Seoski starešina Gao Đinđjao opet se leđima naslanjao na stabla i malo-pomalo napredovao. Nekoliko prljavih belih kokošaka širilo je krila na gomili trave i rastresalo perje na suncu. Kada kokoške sunčaju krila, u roku od tri dana će pasti kiša. Njegovo srce se smirilo, nakrivio je glavu i gledao kako grane rogača paraju nebo. Nebo je izgledalo tamnoplavo, a ljubičasti sunčevi zraci razlivali su se po zemlji. Nije bilo nijednog oblaka. Kokoške su se opet uzmuvala i kandžama iščupale nešto trave. Drugi policajac je, širom otvorenih usta, stajao iza leđa mucavog policajca, držao zastrašujuć plavi pištolj i izgledao kao da ne diše.

Za trenutak je spustio glavu i o koru drveta obrisao znoj sa čela. Policajci su razmenili poglede, a zatim počeli da se gurkaju. Gao Jang je odmah shvatio i zbog čega. Izgleda da su odlučili. Mucavi policajac je podigao svoj opasač, a drugi policajac je stegao usne tako jako da je izdaleka izgledalo kao da umesto njih ima samo tanki, srebrni prorez. Gao Đinđjao ispustio je ispod rogača dugačak mlitavi prdež. Tela policajaca su se ukrutila, kao leopard kada se sprema da skoči na pacova.

„Gao Ma! Brzo beži! Policajci će te uhvatiti!”, vikao je glasno. Samo što je uzviknuo ove reči, celo telo mu se sledilo, a zubi počeli da drhte. Znao je da se uplašio, pokajao se, pokušao je da umiri usne koje su drhtale i unezvereno je gledao unaokolo. Mucavi policajac je okrenuo glavu, sapleo se o tamnocrveni lonac, zateturao se, ali nije pao na zemlju. Drugi policajac je podigao pištolj i ušao na vrata. Mucavi je upao za svojim kolegom. Vrata od sobe su zaškripala i tresnula o zid.

„Izađi i ruke uvis!”

„Ruke uvis!”

Gao Jangovo lice bilo je obliveno suzama, govorio je sam sebi: „Ne plačem... ne plačem...” Nekoliko puta je ugledao svetlucave lisice na Gao Maovim rukama, bile su iste kao one na njegovim rukama. Ruke

su mu otekale i otežale: nije mogao da ih vidi iza stabla drveta, ali osećao je kako se dlanovima poput gejzira širi krv koja u svakom trenutku može da probije kožu i prokulja van.

U sobi se začuo neodređeni zvuk, prozor se bučno otvorio. Promakla je jedna crna prilika. Mogao je samo da vidi da je nosila kao trava zelenu košulju i pantalone i da Gao Ma čučni na loncu sa rupom. Samo što se okrenuo, Gao Ma se popeo. Način na koji je Gao Ma okrenulo telo bio je trapav i glup: suviše je podigao zadnjicu i sa sve četiri se oslanjao na zemlju, nalik detetu koje je tek propuzalo. Nekoliko puta je otvorio usta i čuo u glavi kako sam sebi izgovara: „Ti se ne smeješ, zar ne znaš, ti se ne smeješ.”

Nije plakao, ali se nije ni smejao, uzeo je slamnatu kabanicu, a glava mu je bila otkrivena. Bio je nalik ježu koji je stajao nasred ulice, golih nogu. Kada je prošao pljusak, iza gustih i teških oblaka, sa zapadne strane, zlatni sunčevi zraci su počeli da se promaljavaju, a sa istočne se pojavila duga, po ulici je žuborila voda, a po vodi su plutali kokošja pera, mrtvi miševi i lukovina. Jedna grupa gologuzih dečaka stajala je ispod crne hrpe gnojiva, u rukama su držali vrbovo pruće i štapove i njima udarali žabe po leđima. Dok se migoljila, žaba je lagano nadula svoju kožu na stomaku, a oči čvrsto sklopila i beživotno ukrutila sve četiri noge. Koža na stomaku bila joj je stvarno naduvena. „Brzo je udarite, pljesnite je! Brzo je udarite, pljesnite je!” Bam! Žaba je eksplodirala. „Ti ne plačeš, ali se ni ne smeješ, Gao Jang!”

* * *

Duga je nestala, nebo je bilo azurnoplavo, a sunčevi zraci nalik vatri. Bam!

Mucavi policajac je iskočio kroz prozor sobe i nagazio na lonac u kome mu se zaglavilo stopalo. Pao je četvoronoške, s loncem na jednom stopalu, dok je drugom pokušavao da ga skine, jedna ruka mu je bila prazna, a drugom je zgrabio nekakvu crnu motku. Njegov kolega je istrčao kroz vrata s pištoljem u ruci i glasno vikao: „Stoj! Stoj! Ako ne staneš, pucaću.” Ipak nije pucao, iako je Gao Ma već preskočio trošni

zid, u nekoliko skokova pretrčao uličicu i rasterao stare koke koje su ležale na hrpi sena i sunčale krila. Uplašeno su zakokodakale i potrčale za Gao Maom. Mucavi je, iskočivši kroz prozor, slučajno zakačio šapkom širokog oboda o ram. Šapka mu se skotrljala niz zadnjicu i pala na zemlju, pod noge drugog policajca koji je šutnuo sve do zida, ostavljajući svog kolegu da besno udara štapom o lonac.

Gao Jang je video kako je policajac oslobodio stopalo. U trenutku, imao je samo jednu sliku u glavi: nogu policajca. Mucavi je nabio kapu na glavu i potrčao preko trošnog zidića.

Gao Jang se s naporom osvrnuo da vidi kako Gao Ma trči kroz šumu rogača dok je mahnito mlatarao rukama i nogama. Osvrćući se, naleteo je na tanko stablo rogača, čija se krošnja zatresla i zašuštala. Zabrinuo se zašto Gao Ma tako sporo trči! Brže trči! Policajci te jure! Imaš duge noge i snažna prsa, kako je moguće da ne možeš brže?! Zabrinuto je posmatrao: u šarenoj hladovini akacija bele i žute mrlje ljupko su treperile po suncem opaljenoj koži Gao Maa. Činilo se da su mu noge svezane kao kakvom ogromnom konju u stegama. I dalje je mlatarao rukama. Zašto se osvrćeš, glupane?! Gao Ma je škrgutao zubima, izdužio lice i zaista izgledao kao konj, kako mu i ime, *ma*⁴, glasi.

Jedan za drugim, dva policajca trčala su kroz šumu. Mucavi policajac je malo ćopao na desnu nogu, onu koju je zaglavio u loncu. Tako treba! Kao da je uganiu članak koji ga je jako bolelo. Tako treba! Tako treba! U ušima je začuo zvuk škrgutanja zubima.

„Stani! Pobogu, stani! Ako nastaviš da trčiš, pucaću!”, povikao je policajac koji je nosio pištolj, ali opet nije zapucao. Držeći pištolj, povio se u struku i od jednog šupljeg debla protrčao do drugog, skok za skokom, kao divlji zec na oprezu.

Na kraju šume nalazio se uzak puteljak koji se završavao zemljanim zidom, vrh zida pokrivale su stabljike žita od kojih je napravljena nadstrešnica. Gao Jang je izvio telo i video da je Gao Ma otrčao do podnožja zida; izgledalo je kao da je bio odsutan. Policajci su mu se

---

⁴ *Ma (kin)* – u zavisnosti od akcenta reč *ma* znači i konj. (prim. prev.)

približavali, obojica s pištoljima, i vikali: „Ne mrdaj!” Gao Ma je stao telom uza zid: iz usta mu je tekla krv, na desnom zglobu bio mu je metalni обруч lisica, a ispod lanac na čijem kraju je visio ostatak. Policajac je zaključao samo jednu Gao Maovu ruku.

„Stani! Ne mrdaj! Opiranje hapšenju je protivno revoluciji!”

Uspravnih ramena, korak po korak, prilazio je mucavi policajac još uvek ćopajući.

Zadrhtao je, a lišće sa drveta kao da je u skladu sa tim zatreperilo. Nije ni pogledao u Gao Maovo sve okruglije lice. Bela leđa policajca, Gao Maovo preplanulo lice i crno lišće rogača, sve se skupilo u jedno i ostavilo otisak na žutoj površini.

Ono što se kasnije dogodilo iznenadilo je i Gao Janga i policajce: Gao Ma se sagnuo u struku hitro poput munje, sa zemlje je pokupio dva grumena i divljački gađao policajce. Žuta zemlja se pretvorila u oblak dima, a policajci su mahinalno podigli ruke da zaštite oči, iskrivili se i počeli da uzmiču. Gao Ma se okrenuo, obema rukama uhvatio se za vrh zida i podigao se na njega. Začula su se dva pucnja, a na zidu su se videla dva oblačka prašine. Gao Ma je zavapio i pao sa druge strane zida.

Povikao je i udario glavom o granu drveta.

Iz šume rogača iza Gao Maove kuće začuo se vrisak devojčice.

Iza se nalazila pešćana zaravan, a izvan nje, na pešćanoj plaži, rasla je vrba. Pored pešćane plaže bilo je suvo rečno korito, a odmah uz njega bela zgrada seoske vlade. Drvoredi belog jablana oivičavali su veliko dvorište i asfaltni put koji je vodio do pokrajinskog grada.